

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2649/2020
09.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод из Београда, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 734/20 од 15.05.2020. године, на седници одржаној 09.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 734/20 од 15.05.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 85/19 од 20.11.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да накнади тужиоцу трошкове поступа по ревизији у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 85/19 од 20.11.2019. године, усвојио је тужбени захтев, тако што је обавезао тужену да исплати тужиоцу на име неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период октобар 2013. године – март 2015. године, укупан износ од 541.684,46 динара, са законском затезном каматом на одређене новчане износе (све ближе одређено у ставу првом изреке пресуде). Обавезао је тужену да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 101.433,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења (став други изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 734/20 од 15.05.2020. године, преиначио је пресуду Првог основног суда у Београду П1 85/19 од 20.11.2019. године, у ставу првом изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период октобар 2013. године – март 2015. године,

укупан износ од 541.684,46 динара, у новчаним износима ближе означеним у ставу првом изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате (став први изреке). Преиначио је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 85/19 од 20.11.2019. године, тако што је одбио захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 101.433,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате и обавезао тужиоца да накнади туженој трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде (став други изреке). Обавезао је тужиоца да накнади туженој трошкове поступка по жалби у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде (став трећи изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку и предложио да се преиначи другостепена пресуда, тако што ће се усвојити тужбени захтев тужиоца и обавезати тужена да накнади тужиоцу трошкове првостепеног и другостепеног поступка по Адвокатској и Таксеној тарифи, као и трошкове за изјављивање ове ревизије по Адвокатској и Таксеној тарифи (у ревизији је истакао трошковник на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2, а у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу у Министарству правде, Управи за извршење кривичних санкција, КПЗ у Београду, на пословима обезбеђења завода и осуђених лица у КПЗ Београд. У утуженом периоду тужилац је радио у Београду, а становао у Тужиочев распоред рада је унапред прављен и био организован према моделу 12-24-12-48, смена је трајала дванаест сати и радио је и дању и ноћу. У току месеца, тужилац је имао око 15 смена, долазио аутобусом, а понекад је долазио и са колегама и заједнички су сносили трошкове. Месечна карта на релацији ... – Београд не постоји, због чега је куповао појединачне карте када је имао смене, при чему се цена повратне карте кретала између 1.500,00 и 1.600,00 динара, у зависности од превозника. Тужиоцу нису исплаћени трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у утуженом периоду, док се од марта 2015. године врши редовна исплата. Како је тужена престала да исплаћује запосленима у КПЗ Београд ванредне трошкове превоза за долазак на рад и одлазак са рада у утуженом периоду, запослени, међу којима и тужилац обраћали су се дописом управнику, наводећи да се ради о дискриминацији. Запослени који је заводдио захтеве за накнаду трошкова превоза није исте могао да прими без одобрења управника, после чега су поднете тужбе. Износи досуђени ставом првим изреке првостепене пресуде, у укупном износу од 541.684,46 динара, представљају припадајућу накнаду трошкова

превоза за утужени период. Висина тужбеног захтева утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, на чију рачунску тачност парничне странке нису имале примедби (тужба је поднета 24.11.2016. године).

Првостепени суд је закључио, да је тужена својим поступањем злоупотребила своје право, тако што је у утуженом периоду променом процедуре за подношење захтева за накнаду трошкова превоза, условила као додатни захтев подношење искоришћене појединачне или месечне претплатне карте, а да при том за тако поднете захтеве није издавана никаква потврда о пријему, нити је на време одговорено по тим захтевима, већ са закашњењем од неколико месеци, чиме је отежан сам поступак остварења права на накнаду трошкова превоза и повређено право тужиоца, због чега је тужена дужна да исплати тужиоцу дуг на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период октобар 2013. године – март 2015. године. Ово и са разлога, што је тужена путне трошкове почела да исплаћује од априла 2015. године, и то на начин који је важио до јануара 2013. године, у ком случају је било потребно поднети само захтев и копију личне карте.

Другостепени суд је оценио, да у конкретној ситуацији не постоји одговорност тужене за штету, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев. По правном схватању тог суда постојање правноснажног решења руководиоца органа о признању права државном службенику на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, односно пресуда Управног суда, представљају материјалну претпоставку, која мора бити испуњена да би у парници државни службеник остварио право на исплату новчаног потраживања по том основу. У ситуацији када је запослени пропустио да користи делотворно правно средство, не може са успехом остварити право на накнаду штете, са позивом на незаконит и неправилан рад органа тужене у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, а на основу одговорности правног лица за штету коју проузрокује његов орган.

Основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда, на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности, у смислу члана 408. ЗПП, због чега је другостепена пресуда преиначена и одбијена жалба тужене.

Према члану 13. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/05 ... 99/14), државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06 ... 99/14), прописано је да државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, за време које је провео на службеном путу у земљи или иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада. Одредбом става 2. истог члана, да, услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују се Уредбом Владе.

Према члану 2. став 1. тачка 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07) је

прописано, да, државном службенику и намештенику надокнађују се трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада. Одредбом члана 3. исте уредбе, да, државном службенику и намештенику се надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте, у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Наведеним законским одредбама тужиоцу, као државном службенику запосленом код тужене, признато је право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени сносио ове трошкове. Тужена је дужна да тужиоцу и на основу члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 75/14) и члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78, 45/89 и 57/89 и „Службени лист СРЈ“ број 31/93) исплати трошкове које тужилац имао за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду (у сличној чињенично-правној ситуацији је у пресудама овог суда изражен став о основаности тужбеног захтева, нпр. Рев2 3120/2018 од 07.03.2019. године и Рев2 1939/2019 од 03.07.2019. године).

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара и трошкова другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара, док је обавезана тужена да накнади тужиоцу трошкове поступка на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12), а на основу члана 153. и 154. ЗПП. Трошкови на име судских такси по Таксеној тарифи нису опредељени по врсти и висини у смислу одредбе члана 163. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**